

Sámi parlamentáralaš ráđđi
Samiskt parlamentariskt råd
Saamelainen parlamentaarinen neuvosto
Saami Parliamentary Council
Саамский Парламентский Совет

SÁMI PARLAMENTÁRALAŠ RÁĐI
OVTTASBARGOŠIEHTADUS

Sámedikkiid gaskasaš ovttasbargošiehtadusa Sámi parlamentáralaš ráđi bokte, dohkkehuvvui ja vuolláičállojuvvui Sven-Roald Nystø, Lars Anders Baer ja Pekka Aikio bokte.

Sámedikkiid gaskasaš ovttasbargošiehtadus Sámi parlamentáralaš ráđi bokte

Šiehtadusa dahkkit, Suoma, Norgga ja Ruota sámedikkít;

mearkkašit ahte sápmelaččat leat sierra álbmot, geain lea oktasaš historjá, kultuvra, giella ja árvevierut, ja dasto

mearkkašit, ahte oasis Suoma, Norgga, Ruošša ja Ruota riikkain leat ásahuvvon eatnamiid ala mat gullet sámi álbmogii, ja gos ovdal go riikat ásahuvvojedje ásse sápmelaččat, ja ahte sápmelaččat danne leat eamiálbmot Suomas, Norggas, Ruoššas ja Ruotas, ja oasisaččat

mearkkašit, ahte sámedikkiid gaskasaš ovttasbargui lea earenoamaš dárbu áššiin mat gusket máŋgga riikka sápmelaččaide dahje sápmelaččaide sierra álbmogin, ja dasto mearkkašuvvo ahte dán lágan ovttasbargui lea dárbu maiddái našonalstáhtaid ektui, ja oasisaččat

dovddastit dán vuodul dárbbu álggahit ja bistevažžan dahkat sámedikkiid gaskasaš ovttasbarggu, earret eará rievttálaš, ekonomalaš, sosiálalaš, kultuvrralaš, siviila ja politihkalaš áššiid oktavuodas, ja dasto

dovddastit oasisaččat ahte lea dárbu dáhttut ruoššabeali sápmelaččaid maid dán ovttasbargui áicin, ja soahpamuša oasisaččat

Julggašit dákko bokte ahte leat ovttaoaivilis čuovvuvuáča hárrái:

Artihkal 1

Šiehtadusa ulbmilin lea láchit dilálašvuodaid bissovaš ovttasbargui sámedikkiid gaskka áššiin mat gusket máŋgga riikka sápmelaččaide dahje sápmelaččaide sierra álbmogin. Ja dasto lea ulbmilin láchit dilálašvuodaid nu ahte sápmelaččat sáhttet suodjalit ja ovddidit iežaset gielalaš, kultuvrralaš ja servodatlaš áššiid ovttaskas našonalstáhtain, ja ahte sápmelaččat, máŋgga riikka sierra álbmogin, sáhttet suodjalit ja ovddidit namuhuvvon rahčamušaid almmá riikkarájiid heađušteami haga.

Artihkal 2

Bissovaš ovttasbarggu lágideami láchimii álbmotválljen sámedikkiid gaskka ásahuvvo Sámi parlamentáralaš ráđđi. Sámedikkít nammadit lahtuid sámedikkiid gaskasaš ovttasbargoorgánii, Sámi parlamentáralaš ráđđái.

Artihkal 3

Sámi parlamentáralaš ráđđi galgá bargat dan ala ahte ovttastahttit politihkalaš áššiid meannudeami dain áššiin mat gusket dahje sáhttet guoskat máŋgga riikka sápmelaččaide dahje sápmelaččaide sierra álbmogin. Ráđđi galgá dasto bargat dan ala ahte ovddidit eará geavatláš ovttasbargovugiid sámedikkiid gaskka. Ráđđi galgá ovddastit Suoma, Norgga ja Ruota sápmelaččaid davviriikkalaš ja eará riikkaidgaskasaš oktavuodain, ja muđuid ge buot oktavuodain gos dán lágan oktasaš ovddasteapmái lea dárbu.

Artihkal 4

Sámi parlamentáralaš ráđi bargoviidodahkii gullet buot áššit mat ráđi áddejumi mielde gusket dahje sáhttet guoskat sápmelaččaide sierra álbmogin.

Sámi parlamentáralaš ráđđi sáhtta ieš vuolgahit áššiid, ja buktit cealkámušaid buot áššiide iežas bargoviidodagas.

Sámi parlamentáralaš ráđđi sáhtta ieš ovddidit áššiid, buktit cealkámušaid, evttohusaid ja rávvagiid sámedikkiide, Suoma, Norgga, Ruota ja eará riikkaid almmolaš eiseválddiide, ja riikkaidgaskasaš eiseválddiide ja organisašuvnnaide.

Artihkal 5

Sámi parlamentáralaš ráđis galget leat guoktelogiokta (21) sápmelaš parlamentarihkkara, geaid Suoma, Norgga ja Ruota sámedikkít leat välljen iežas et álbmotvälljen ovddasteddjiid gaskkas.

Artihkal 6

Juohke sámediggi vällje vihtta (5) ovddasteddji Sámi parlamentáralaš ráđđái njealje (4) jagi mandáhtta-áigodahkii. Dát välljen galgá dáhpáhuvvat vuosttaš dievasčoahkkimis maŋŋil ođđa sámediggeválgga. Lassin galget sámedikkiid čađaheaddji ovddastangotti jodiheaddjit álo leat ráđi dievasčoahkkima lahttun. Seamma guoská juohke sámedikki stivrra/ráđi ovttalahttun. Stivra/ráđđi nammada dán lahttu.

Artihkal 7

Sámi parlamentáralaš ráđi čađaheaddji jodihangoddi gohčoduvvo oktasašstivran, ja dás leat guhtta (6) ovddasteddji, geaid gaskkas leat sámedikkiid čađaheaddji ovddastangotti jodiheaddjit. Golbma (3) eará ovddasteddji vällje Sámi parlamentáralaš ráđđi nu ahte guđe nai sámedikkis vällje ovttalahttun (1) ovddasteddji.

Artikkel 8

Sámi parlamentáralaš ráđđi vällje iežas presideantta ja guokte várrepresideantta oktasašstivrra lahttun gaskkas. Välljen galgá dáhpáhuvvat nu ahte golbma sámedikki vurrolagaid ožžot jodihanámmáhiid, ja nu ahte sámedikkít njealje (4) jagi áigodagas vurrolagaid ožžot presideanta- dahje várrepresideantaámmáha 16 mánu maŋŋálagaid.

Artihkal 9

Sámi parlamentáralaš ráđđi mearrida ieš iežas čoahkkínortnega.

Artihkal 10

Dán šiehtadusa ”Sámedikkiid gaskasaš ovttasbargošiehtadus Sámi parlamentáralaš ráđi bokte” sáhttet rievdadit dušše sámedikkít maŋŋá go Sámi parlamentáralaš ráđđi nu lea árvalan, ja go buot golmmá sámedikki eanetlohku doarju rievdadusárvalusa.